

Verksamhetsberättelse och årsredovisning

2019

Reumatiker
förbundet

**”Ett bra liv för alla
reumatiker och lösningen
på reumatismens gåta”**

Innehåll

Ordförande har ordet	5
Medlemsorganisationen	7
Kunskap	12
Påverkan	16
Forskning	21
Stöd	23
Insamling	26
Styrelsen	29
Kansli	30
Årsredovisning & revisionsberättelse	32

Reumatikerförbundet tackar alla som har bidragit till denna produktion.

Text: Reumatikerförbundet

Redaktör och grafisk form: Andreas Mälarstedt

Omslagsbild: Johnér Bildbyrå

Tryck: AMO Tryck, Solna

Om Reumatikerförbundet

Reumatikerförbundets vision är ett bra liv för alla reumatiker och lösningen på reumatismens gåta. För att nå dit arbetar vi med kunskapsspridning, påverkansarbete, forskningsfinansiering, och olika former av stöd till människor som berörs av reumatisk sjukdom.

Kunskap

Kunskap är en förutsättning för förändring och därför är kunskapsspridning en av Reumatikerförbundets viktigaste uppgifter. Allmänhet, patienter, anhöriga och beslutsfattare behöver få kunskap om de reumatiska sjukdomarna och hur det är att leva med dem. Ett exempel på Reumatikerförbundets arbete med kunskapsspridning är patientskolorna.

Påverkan

Reumatikerförbundets påverkansarbete, eller intressepolitiska arbete, handlar om att öka medvetenheten och sprida kunskap till politiker och beslutsfattare så att de kan skapa ett samhälle som är bra för människor med reumatisk sjukdom eller sjukdomar i rörelseorganen. Reumatikerförbundet driver frågor som är viktiga för reumatiker och våra medlemmar. Förbundet arbetar hårt för att dessa frågor ska hamna högt upp på alla beslutsfattares agendor. Exempel på Reumatikerförbundets påverkansarbete är möten med politiker, debattartiklar och remissvar.

Forskning

Reumatikerförbundet ger anslag till forskningsprojekt och riktade satsningar inom områden som är viktiga för våra medlemmar. Vi påverkar också forskningen genom olika typer av samarbeten och projekt. Andra exempel på Reumatikerförbundets arbete inom forskning är utbildning och samordning av forskningspartners. Forskningspartners är personer som medverkar i olika forskningsprojekt och som bidrar med sina erfarenheter och kunskaper om hur det är att leva med reumatisk sjukdom.

Stöd

Den stödjande delen av Reumatikerförbundets arbete handlar om kraften av gemenskap och att dela med sig av erfarenheter. Distrikt och föreningar är en grundförutsättning för detta stöd. Exempel på Reumatikerförbundets stödjande arbete är Reuma Direkt som är Reumatikerförbundets frågelinje, och mötet med människor i föreningarna som finns där för att stötta.

Ordförande har ordet

Så lägger vi ännu ett fantastiskt livfullt Reumatikerår bakom oss med fler aktiviteter än någonsin.

Som ordförande för Reumatikerförbundet är jag ständigt stolt när jag är ute och representerar oss. Vi är den största patientorganisationen och i kraft av det kan vi också få mycket styrka bakom det vi för fram i olika debatter och påverkansarbete.

Vi har på en mängd olika sätt sett till att sprida kunskap både externt och internt. Den studiestrategi vi antog förra året börjat nu ge ringar på vattnet och en mängd olika former av studier börjar ta form, inte minst i digital form - något som vi med all säkerhet kommer att utveckla än mer framöver.

På årets stämma i maj var höjdpunkten när vi antog vårt intressepolitiska program i stor enighet och med minst sagt god stämning.

Nu har vi en gemensam plattform att utgå ifrån på alla nivåer i organisationen, lokalt regionalt och nationellt med våra viktigaste frågor. Utifrån det har en mängd aktiviteter gjorts och vi har flyttat fram positionerna rejält, inte minst när det gäller frågan om rehabilitering och vikten av att involvera patientperspektivet i alla möjliga och ibland omöjliga sammanhang. Se till att prata med oss - inte om oss!

Vi ska vara i ständig rörelse och vara en röst att räkna med.

Forskning är ett viktigt område för oss och det som lyfts fram av många som ett av de viktigaste för att vilja vara medlemmar hos oss. Genom årets forskningsrapport kan vi få ännu mer spridning av de fantastiska framsteg som görs inom forskning på det reumatologiska området och det är verkligen fantastiskt roligt att vi näst efter staten är de främsta bidragsgivarna till forskning inom reumatologi.

Som ni ser i verksamhetsberättelsen är vi ett hårt arbetande förbund som spänner över väldigt många områden. Förhoppningen är att fler ska se nyttan med vårt arbete och dessutom välja att bli medlem för att få vara en del i vår verksamhet. Ju fler vi blir desto större kraft kan vi sätta bakom våra krav på en bra och jämlik vård över hela landet.

Avslutningsvis vill jag och förbundsstyrelsen rikta ett varmt tack till alla förtroendevalda runt om i landet och all personal på kansliet för alla insatser som tar oss framåt, uppåt!

Lotta Håkansson

Reumatikerförbundet i siffror

- Reumatikerförbundet bildades 1945.
- Antalet medlemmar den 31 december 2019 var 45 875.
- Reumatikerförbundet är Sveriges största patientorganisation.
- Reumatikerförbundet har 24 distrikt, 171 aktiva föreningar och 2 riksföreningar.
- Över en miljon människor i Sverige lever med reumatisk sjukdom.
- Det finns cirka 200 olika reumatiska diagnoser.
- Drygt 800 000 personer i Sverige har artros.
- De flesta som får en reumatisk sjukdom är vuxna, men även barn kan drabbas. Varje år insjuknar cirka 200 barn i Sverige i en reumatisk sjukdom.
- Reumatikerförbundet är den största privata bidragsgivaren till reumatologisk forskning.

Medlems- organisationen

Reumatikerförbundet är organiserat i 171 lokalföreningar, indelade i 24 distrikt, två riksföreningar samt riksorganisationen Unga Reumatiker. Här träffas människor med liknande livserfarenheter i en mängd olika aktiviteter.

Reumatikerförbundet centralt ska fungera som stöd och inspiration till föreningar och distrikt. Viktiga beslut om verksamheten fattas på förbundsstämman. Förbundsstyrelsen leder arbetet mellan stämmorna och förbundskansliet verkställer.

Distrikten arbetar med påverkansarbete i landstinget inom regionen och har ansvar för alla föreningar inom sitt distrikt. Föreningarna arbetar med påverkansarbete i den egna kommunen och med aktiviteter för sina medlemmar.

Riksföreningarna – Riksföreningen för systemisk skleros och Riksföreningen för SLE, arbetar med påverkansarbete inom sina specifika diagnosområden, och med aktiviteter för sina medlemmar.

Stöd till distrikt och föreningar

Utbildningsdag för Reumatikerdistrikten

För att sporra och inspirera Reumatikerdistrikten i det egna påverkansarbetet erbjöds alla distrikt en utbildningsdag i Stockholm. De som deltog tyckte att de fått bra verktyg för arbetet på hemmaplan i form av konkreta tips och ett nytt synsätt.

Underlag för studie- och verksamhetsplanering

För att hjälpa distrikt och föreningar i sitt arbete med studiestrategin, som antogs 2018, har ett underlag för studie- och verksamhetsutveckling

tagits fram. Materialet knyter an till studiestrategins delar kring att sätta mål och planera studier.

Kurser på nätet

Under 2019 startade Reumatikerförbundet en webbaserad kurs med ett nytt kursverktyg.

Två kurser genomfördes under året:

Stämmoutbildning

Kursens syfte var att göra stämooombuden mer säkra i sitt deltagande på en förbundsstämma, få fler och genomarbetade motioner, bra återrappor-

tering efter stämman och stärka förtroendevaldas arbete.

Vi gör det tillsammans – Medlemsrekrytering

Kursen syftade till att inspirera och stötta det lokala arbetet med att rekrytera, aktivera och behålla medlemmar. Kursen är riktad mot både förtroendevalda och medlemmar och består av teori, praktik och planering som hjälp i arbetet med medlemsvärning och rekrytering – med målet att bli fler medlemmar.

Studiematerial och handböcker

Under 2019 påbörjades ett projekt att ta fram tre handböcker:

- Välkomna nya medlemmar
- Att planera och genomföra en kurs
- Introduktion för nya förtroendevalda om Reumatikerförbundet

Handböckerna planeras vara klara 2020.

Studieträff 11-12 maj

Som en del i Reumatikerförbundets satsning på ökad studie- och verksamhetsutveckling anordnades för andra året i rad en studieträff för Reumatikerdistrikten. Deltagarna utbytte tips och idéer för bättre studieverksamhet och diskuterade roller och ansvar för studieverksamheten och det intressepolitiska arbetet.

Studiekommittémöte 8 oktober

Temat för träffen var: ”Hur får vi fler aktiva i våra

föreningar” – ”Pepp för trötta föreningar”. Reumatikerförbundets studiestrategi presenterades tillsammans med Underlag för studie och verksamhetsplanering och Reumatikerförbundets nya studiesatsning ”kurser på nätet”.

Distriktsordförandekonferens

Den 20-22 september hölls en utökad distriktsordförandekonferens med en deltagare per distrikt, där temat var ”Samverkan”. Nytt för i år var att representanter från Unga Reumatikers regioner deltog under hela konferensen. Konferensens fokus var att utöka det regionala samarbetet mellan våra två organisationer, Reumatikerförbundet och Unga Reumatiker. Deltagarna fick lyssna på föreläsningar från bland annat Aron Schoug som forskat om vad som motiverar ideella organisationer.

Kurser och support om hemsidorna

Under året hölls ett halvt dussin kurser om hemsidorna för föreningar och distrikt. Löpande gavs också support till lokala webbredaktörer.

Kurser för anställda och arbetsgivare i distrikt och föreningar

I november arrangerades kurser för anställda och arbetsgivare i distrikt och föreningar. Syftet var att lyfta rollerna som anställd respektive arbetsgivare i den ideella sektorn. De anställda fick ta del av en föreläsning från fackförbundet Unionen och arbetsgivarrepresentanterna från Arbetsgivarföreningen KFO.

Förbundsstämman

Reumatikerförbundets förbundsstämma genomfördes den 25-26 maj på Clarion Hotel Sign i Stockholm.

Förbundsstämman antog ett intressepolitiskt program och ett uttalande om de frågor Reumatikerförbundet ska driva de kommande åren.

Utdelning av vårdforskningsstipendium

Vårdforskningsstipendium delades ut till Caroline Feldthusen, legitimerad fysioterapeut på Sahlgrenska Universitetssjukhuset, för hennes forskning om trötthetsproblematik vid reumatoid artrit.

Motioner

1. Rehabilitering
2. Utbildning av spetspatienter
3. Representantskapsmöten vartannat år
4. Läsbehörighet i medlemsregistret hos övriga kommunföreningar för medlemsregisteransvarige
5. Reumatikerförbundets medlemskort
6. Engagera unga vuxna i Reumatikerförbundet

7. Återbetalning av del av medlemsavgiften till lokalförening, distrikt och Reumatikerförbundet
8. Återbetalning av del av medlemsavgiften till lokalförening, distrikt och Reumatikerförbundet
9. Regler servering av alkoholhaltiga drycker
10. Sammanfattning av förbundsstyrelsens beslut
11. Utbetalning av beviljat verksamhetsstöd
12. Ersättning vid uppdrag av förbundsstyrelsen

Pris till årets bästa föreningar

- Bästa medlemsvärvande förening: Reumatikerdistriktet Gotland
- Bästa Intressepolitiska arbete/medieinslag: Reumatikerdistriktet Göteborg
- Bästa hemsida/sociala medier: Reumatikerföreningen Stockholm
- Bästa nytänkande förening: Reumatikerföreningen Österlen

Centralt strategiskt arbete

Nytt medlemssystem

Under 2019 gjordes en omstart i arbetet med byte av medlemssystem till NGO-PRO. En tydlig och verifierad kravspecifikation för systemutveckling och en uppdaterad tidsplan togs fram. Under verksamhetsåret utvecklades funktioner i systemet anpassade efter Reumatikerförbundets specifika önskemål. Arbetet kommer att pågå även under 2020.

Migreringen av uppgifter från det gamla medlemssystemet till det nya gjordes under november och aviseringen för medlemsavgift genomfördes som planerat i december. Ett antal olika funktioner i NGO/PRO fungerar fortfarande inte som de ska och kommer att behöva rättas till eller färdigutvecklas.

Kansliet har arbetat hårt med utmaningen att parallellt både utveckla, lära sig ett nytt system samt också att hjälpa och stötta distrikt och föreningar på olika sätt i systembytet. Projektet går framåt, men det återstår fortsatt mycket arbete innan allt är på plats.

Enhetligt ekonomisystem

2019 avslutade Speedledger, ensidigt, deras avtal med Reumatikerförbundet om att tillhandahålla ett webbaserat bokföringssystem. Efter ett intensivt arbete under hösten tecknades ett nytt avtal med Fortnox, för ett annat enhetligt ekonomisystem.

Medlemsundersökningar

Reumatikerförbundet genomförde under 2019 en medlemsundersökning (NMI) och en avhopsanalys riktad mot tidigare medlemmar.

Resultatet visade att de viktigaste skälen till att bli medlem är att:

- få information om sin eller sin anhörigas diagnos/sjukdom
- stötta den reumatologiska forskningen
- stötta Reumatikerförbundets påverkansarbete

Det uppskattade värdet i medlemskapet var i snitt 4 på en 5-gradig skala för riksorganisationen, medan det var 3,6 för lokalorganisationen.

Yngre medlemmar är mindre nöjda än de som är äldre. Särskilt utmärkande är att de i lägre grad än snittet håller med om att sin lokala förening erbjuder intressanta och relevanta aktiviteter, att föreningen fyller en viktig roll i hens medlemskap,

tillgången till gemensamma sociala aktiviteter och erfarenhetsutbyten.

Nytt webbverktyg

I slutet av 2019 ersattes webbverktyget som sköter driften av webbsidan med Wordpress. Bytet föranleddes av en rad problem under året med det gamla verktyget. Trots flera tillfälliga lösningar gick det till slut inte att hålla all funktionalitet igång, bland annat inloggning och behörighetskontroll. Detta drabbade framför allt förtroendevalda med ansvar för register och lokala hemsidor.

För att lösa situationen gjordes valet att migrera både reumatiker.se och förenings- och distriktswebbarna till Wordpress. Den nya webbsajten gick live i december. Arbetet med föreningswebbarna pågick, med en lansering planerat till strax efter årsskiftet.

Internationellt arbete

NRR (Nordiska Reumarådet)

Med hjälp av 25 000 kr i anslag från Nordens välfärdscenter, bjöd Reumatikerförbundet in medlemsländerna i NRR till ett möte i Stockholm den 5 november.

Mötet behandlade opinionsbildning och medlemsrekrytering samt ett kunskapsutbyte om arbetet i de andra nordiska länder. De länder som deltog var Finland, Färöarna, Island och Sverige. Danmark och Norge fick förhinder och kunde ej delta.

Internationella organ

Reumatikerförbundet har representanter i följande internationella organ:

- ENCA – European Network for Children with Arthritis and Auto-inflammatory diseases
- LUPUS International
- ENFA – European Network of Fibromyalgia Associations

- FESCA – Federation of European Scleroderma Associations
- PAE – Pain Alliance Europe

EULAR Kongressen 2019

Representanter från Reumatikerförbundets förbundsstyrelse och kansli besökte EULAR:s årliga kongress, som hölls i Madrid den 3 till 6 juni. Två abstrakt presenterades på kongressen.

Projekten som presenterades var Reumatikerförbundets arbete med lättöppnade förpackningar.

Sri Lanka

Reumatikerförbundets stöd till systerorganisationen APRD i Sri Lanka, tillsammans med svenska MyRight, har fortsatt under 2020. Projektet planeras att avslutas 2021.

KTP Knowledge transfer programme Holland/Polen/Sverige

Reumatikerförbundet deltog under 2019 i ett utbytesprogram med Holland och Polen med syfte att utbilda forskningspartners, medicinstuderande och självhjälpgrupper. Programmet bestod av en utbytesvecka i Holland samt ett besök hos Reumatikerförbundet i Sverige för ReumaZorg och Polish Rheuma federation.

KTP Knowledge transfer programme Serbien/Sverige

Under 2019 fortsatte ett utbytesprogram med Reumatikerförbundet i Serbien. En delegation från Reumatikerförbundet besökte Belgrad där två RA-instruktörer genomförde en intensivkurs på plats för sex blivande RA-instruktörer

Kunskap

Digitala kanaler

Under 2019 genomfördes ett omfattande arbete med Reumatikerförbundets webbplatser. Bland annat definierades mål och syfte tydligare och nya mål sattes för rekrytering av medlemmar och givare.

Hemsidans befintliga struktur och innehåll analyserades och svaga punkter och problemområden identifierades. Med utgångspunkt av dessa insikter skapades en ny struktur med ett antal nya målgruppsriktade artiklar. Denna implementerades i slutet av året.

Internt togs fram nya rutiner och ansvarsområden för utveckling och underhåll av webbplatsens olika delar som framför allt kommer att ge resultat under nästa verksamhetsår.

Diagnosidor

Att lära sig mer om sin egen eller närståendes diagnos är en av de viktigaste orsakerna till att man blir medlem i Reumatikerförbundet. Under 2019 påbörjades ett projekt för att uppdatera alla diagnosidor på Reumatikerförbundets webbsida. En läsare ska kunna få samlad information, tips och

råd om sin diagnos. 2020 planeras de tre första diagnosidorna vara klara.

Information om forskning

Reumatikerförbundet inledde 2019 ett arbete med att uppdatera diagnosinformation, faktagranskad av läkare och med patientperspektivet godkänt av forskningspartner.

Kortfattade sammanfattningar av samtliga forskningsprojekt som beviljats anslag från Reumatikerförbundet togs även fram till Reumatikerförbundets olika kommunikationskanaler.

Besökare

Under 2019 hade reumatiker.se i snitt 49 127 besökare per månad, vilket är en ökning med 13 procent från föregående år.

Majoriteten av besökarna, 79 procent, hittar till webbsidan via sökmotorer, vilket är en ökning med 15 procentenheter jämfört med föregående år. Andelen som kommer från sociala medier har minskat något, från 6 procent till 4 procent.

Tidningar och trycksaker

Reumatikervärlden

Reumatikervärlden utkom 2019 med 6 nummer. Teman under året har varit familjebildning, på jobbet, munhälsa, energi, läkande kost och relationer.

En telefonundersökning genomfördes i mars, där 384 medlemmar intervjuades om hur de läser tid-

ningen. Resultatet av enkäten i korthet var:

- 95 procent av medlemmarna läser tidningen
- 64 procent läser varje nummer. 25 procent läser tidningen ofta eller ibland.

- 83 procent ger Reumatikervärlden betyget 5 eller högre, på en 7-gradig skala. 19 procent ger tidningen 7 av 7.
- 74 procent anger att tidningen är viktig eller ganska viktig för dem som medlem.
- 32 procent har rekommenderat någon att bli medlem i Reumatikerförbundet för att de ska få Reumatikervärlden.
- 77 procent anger att det var ganska viktigt eller väldigt viktigt att de får Reumatikervärlden i tryckt form.

Reumatikervärlden har under 2019 fortsatt att produceras av produktionsbolaget A4. Under året utvecklades det redaktionsråd med förtroendevalda som sammanträtt inför varje nummer. Det ersattes av dels ett större redaktionsmöte två gånger per år och dels en bredare kontakt mot organisationen från A4:s håll. Ett redaktionsforum inrättades på facebook för detta syfte, öppet för alla förtroendevalda i Reumatikerförbundet.

TS-upplagan för 2019 var 44 100.

Bulletinen

Bulletinen utkom under 2019 med 4 nummer. Teman under året har varit Vaskuliter och Raynauds fenomen, Forskning om SLE, JIA och berättelser om livet samt Myosit och Barn och unga vuxna med reumatisk systemsjukdom.

Trycksaker

Under 2019 producerades följande nya trycksaker:

- Artroskolan - Handledarmaterial
- Fatigue/trötthet vid reumatisk sjukdom
- Handlingsplan för medlemsarbetet
- Handlingsplan för medlemsarbetet
- Flyer inför Internationella Reumatikerdagen
- Hälsosamma levnadsvanor vid artros
- Intressepolitiskt program
- Sexuell hälsa vid reumatisk sjukdom
- Träningsdagbok
- Underlag för studie- och verksamhetsutveckling

Forskningsrapport

En rapport om forskningen som Reumatikerförbundet ger anslag till producerades. Rapporten presenterade sex forskare, en forskningspartner, tre riktade satsningar, fem projekt i en kort sammanfattning och en lista över alla beviljade forskningsanslag. Den röda tråden genom rapporten var det personliga engagemanget – hos den enskilda forskaren, hos forskningspartnern, i teamet och i de samarbeten som tillsammans utgör styrkan i forskningen inom reumatologi.

Rapporten distribuerades i december, genom bland annat Reumatikervärlden.

Evenemang och möten

Hundmässan 14-15 december

Reumatikerförbundet deltog på Hundmässan i Stockholm för att informera och rekrytera på temat hund och motion. Inför mässan producerades en mässtidning som delades ut i 400 exemplar.

I samband med hundmässan startade Reumatikerförbundet ett samarbete med Brukshundklubben och deras projekt ”Sund med hund”. Samarbetet går ut på att kommunicera hur hundägare

kan träna med sin hund även om matte/husse har ont i lederna.

Hunden kan vara vår bästa personliga tränare och kan göra att vardagsmotion blir.

Inför stor publik och med guidning av Elin Löfberg visade Lena Tholsson med hunden Neo och Nathalie Stors med hunden Banca upp träningsmoment att göra tillsammans.

Kurser och utbildningar

RA-instruktörer

Målgruppen för utbildningarna är vårdpersonal under utbildning som till exempel läkarstudenter, blivande fysioterapeuter, arbetsterapeuter och fotvårdsterapeuter, övrig vårdpersonal som sjuksköterskor på reumatologmottagningar, distriktsläkare och AT-läkare samt ortopedtekniker och ortopedskomakare.

Under 2019 utbildade RA-instruktörerna cirka 1 100 läkarstudenter. För en grupp studenter som läser den internationella inflammationskursen på Karolinska i Solna och i Göteborg har utbildningen genomförts på engelska.

Utbildningar för läkarstudenter skedde under 2019 på följande Universitetssjukhus:

- Malmö
- Lund
- Helsingborg
- Göteborg
- Linköping
- Karolinska Solna/Huddinge
- Södersjukhuset
- Uppsala
- Sundsvall
- Östersund
- Luleå
- Umeå

Utöver läkarstudenter höll eller deltog RA-instruktörer i utbildningar på följande platser:

- Utbildat fysioterapeuter i Linköping 2ggr/år
- Utbildat fysioterapeuter i Stockholm 2ggr/år
- Utbildat blivande fotvårdsterapeuter på Axelsons fotvårdsskolor i Göteborg 2ggr/år
- Föreläsning för blivande fotvårdsterapeuter på Axelsons fotvårdsskolor i Göteborg
- Utbildat blivande fotvårdsterapeuter på Axelsons fotvårdsskolor i Stockholm 2ggr/år

- Föreläsning för blivande fotvårdsterapeuter på Axelsons fotvårdsskolor i Stockholm
- Föreläsning för sjuksköterskestuderande vid Sophiahemmet
- Deltagande på OSCE prov på Karolinska i Solna, Karolinska i Huddinge, Södersjukhuset och Danderyds sjukhus (praktiskt examensprov i ledstatus för läkarstudenter)
- Deltog i utbildningen Reumatologi i en ny tid för ST-läkare i allmänmedicin (Göteborg)
- Deltog med föreläsning och praktisk undervisning vid Team Olmeds Utbildning i fotens diagnoser, deformiteter och funktionstillstånd för ortopedtekniker m.fl. (Stockholm)

Under 2019 har sex RA-instruktörer utbildats i hand- och handledsundersökning och tre instruktörer i fot- och fotledsundersökning. Av dessa har fyra examinerats och kan delta i undervisningen av bland annat läkarstudenter. Re-examinationer har skett i Göteborg, Lund, Malmö och Umeå.

Totalt finns det 40 aktiva RA-instruktörer i Sverige.

Genom EULAR Knowledge Transfer Programme har verksamheten även utbildat 6 RA-instruktörer i Serbien.

Patientskolor

Smärtskolan – kunskap för livet och Artrosskolan erbjuder en praktisk kunskapsutbildning för patienter med långvarig smärta, respektive artros.

Handledarutbildningar för att driva ”Smärtskolan – kunskap för livet” ges till vårdpersonal inom primärvården, bland annat fysioterapeuter, arbetsterapeuter, sjuksköterskor, kuratorer och läkare. Utbildningarna sker genom Reumatikerförbundets helägda dotterbolag Reuma Utveckling AB.

Ett nytt samarbete inleddes under 2019 med Smärtcentrum - Högspecialiserad smärtrehabilitering Rehabiliteringsmedicinska Universitetsk-

liniken Stockholm på Danderyds sjukhus. Som ett resultat genomfördes en handledarutbildning.

Tre handledarutbildningar genomfördes under året. Två i Göteborg, den 27-28 mars och 6-7 november, och en i Stockholm den 11-12 november.

Från och med 2019 ges även handledarutbildningar för Artrosskolan till samma målgrupp. Två kurs-er hölls under 2019, i Malmö den 14-15 november och i Göteborg 9-10 december.

Patientinformatörer

Reumatikerförbundet utbildar medlemmar för att medverka i patientskolorna som patientinfor-

matörer.

Under 2019 genomfördes för första gången en fortsättningskurs för patientinformatörer, 9-10 april. En grundkurs genomfördes 25-26 september.

Det genomförs runt 1 000 skolor per år, där ungefär 130 informatörer deltar med sin rika erfarenhet.

För att organisera detta har varje distrikt en till två samordnare som har kontakt mellan vården och informatörerna, samt håller informatörerna underrättade om nyheter, med mera som behövs för deras uppdrag.

Samarbeten

Vårdsamverkan

För att stärka utbytet och samarbetet mellan Reumatikerförbundet och den reumatologiska specialistvården startades 2019 projektet Vårdsamverkan. Målsättningen är att nå ut till de potentiella medlemmar som finns på klinikerna. Projektet syftar till att förbättra och förtydliga det patientinformationsmaterial som Reumatikerförbundet erbjuder.

- Två nya broschyrer tagits fram: Fatigue/trötthet vid reumatisk sjukdom och Sexuell hälsa vid reumatisk sjukdom.

- En workshop har genomförts med en multiprofessionell referensgrupp bestående av personal från flera reumatologkliniker.
- Allt patientinformationsmaterial har samlats under avsnittet "För dig som jobbar i vården" på Reumatikerförbundets hemsida.
- Två nyhetsbrev om projektet har skickats ut till alla reumatologkliniker.
- Cirka 3 400 broschyrer har beställts och levererats till reumatologkliniker.

Uppsatsstävling Edgar Stene

Årets tema i EULAR:s uppsatsstävling Edgar Stene Prize Competition var "Min ideala arbetsgivare – som inte ser min reumatism som ett hinder". Den uppsats som valdes ut av juryn för att bli Sveriges bidrag skrevs av Annika Broberg Lavén.

Juryns motivering: Annika Broberg ger en bra

beskrivning på hur en arbetsgivare lyckats med att anpassa arbetsmiljön och hur en anställd trots sin reumatism kan leva ut sin dröm. "Jag har haft turen att bli positivt bemött och förstådd", skriver Annika. Att trivas och må bra på arbetsplatsen är viktigt för alla. Vi hoppas att berättelsen kan inspirera både arbetstagare och arbetsgivare till att

Påverkan

Reumatikerförbundets intressepolitiska arbete syftar till att tillvarata alla reumatikers intressen. Vi vill att människor med sjukdom i rörelseorganen ska få en tidig och korrekt diagnos för att kunna leva ett så bra och fullgott liv som möjligt.

På förbundsstämman 2019 antogs ett intressepolitiskt program. Reumatikerförbundet ska arbeta för:

- Hälso- och sjukvård för hela människan
- Ett inkluderande arbetsliv
- Jämlik rehabilitering
- Forskning i samverkan

Projekt och samarbeten

Hälso- och sjukvård för hela människan

Vården ska vara personcentrerad och bygga på ett partnerskap där de professionella lyssnar på patienten och närstående. Man ska se till hela människan. Genom att påverka via möten kan Reumatikerförbundet förändra – att träffa politiker och andra beslutsfattare är därför en viktig del av det opinionsbildande arbetet.

Under 2019 träffade Reumatikerförbundet socialminister Lena Hallengren, socialförsäkringsminister Annika Strandhäll och forskningsminister Mathilda Ernkrans. En fråga som lyftes i samtalen var en mer flexibel socialförsäkring. De allra flesta människor med reumatisk sjukdom både kan och vill jobba, men behöver stöd för att kunna göra det.

Socialstyrelsens behandlingsriktlinjer för rörelseorganen är under revidering. Utvecklingen inom reumatikervården går snabbt framåt och Reumatikerförbundet välkomnar en revidering. Genom andre vice ordförande Tommy Olsson var Reuma-

tikerförbundet representerade i Socialstyrelsens prioriteringsarbete.

Nationell kunskapsstyrning ska ge bättre vård

Reumatikerförbundet lämnade synpunkter till det Nationella programområdet för reumatologi, (NPO), vars uppgift är att leda och samordna all kunskapsstyrning inom området. Syftet är att främja en mer jämlig vård – alla ska få vård på lika villkor oberoende av till exempel var man bor eller resurser i ens egen region.

Reumatikerförbundet deltog i den Nationella arbetsgruppen för smärta och i två grupper som arbetar med personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp för höftartros och reumatoid artrit. Under året har Reumatikerförbundet även deltagit i workshops arrangerade av Nationella arbetsgruppen för smärta och Nationella programområdet för rehabilitering och försäkringsmedicin.

Ett inkluderande arbetsliv

Reumatikerförbundet vill ha ett inkluderande arbetsliv, med ett flexibelt socialförsäkringssystem. Alla ska ges möjlighet att arbeta 100 procent av sin förmåga.

Under året träffade förbundsordförande Lotta Håkansson socialförsäkringsminister Annika Strandhäll för att diskutera resultatet av en medlemsundersökning om rehabilitering. Av de svarande var det cirka 70 procent som uppgav att deras arbetsförmåga förbättrades av rehabilitering. Ungefär lika många svarade att rehabilitering i form av rörelse har en stor effekt för att lindra deras besvär. Lotta Håkansson lämnade också över berättelser från våra medlemmar utifrån deras egna erfarenheter av kontakten med Försäkringskassan.

Reumatikerförbundet har även träffat LO:s ordförande Karl Petter Thorwaldsson för att diskutera ett inkluderande arbetsliv.

Jämlik rehabilitering

Rehabilitering är ofta helt avgörande för att kroniskt sjuka människor ska kunna leva ett aktivt liv. Rehabiliteringen ska var individuellt anpassad och kan till exempel bestå av teamrehabilitering på sjukhus, träning i varmvattenbassäng eller klimatvård.

Parallellt med att revideringen av Socialstyrelsens behandlingsriktlinjer pågått har Reumatikerförbundet bevakat att rehabilitering finns med i tillräcklig omfattning.

I början av året träffade förbundsordförande Lotta Håkansson generaldirektör Olivia Wigzell för att berätta om Reumatikerförbundets medlemmars behov. Samma dag publicerades även en debattartikel i Dagens Samhälle, ”Stor patientgrupp riskerar bli utan behandling”, där Lotta Håkansson lyfte förbundets farhågor.

Inför valet 2018 lade Reumatikerförbundet fram ett antal förslag i syfte att förbättra möjligheterna

till rehabilitering. Ett av förslagen var att vi vill se en rehabiliteringskoordinator i varje region.

I december 2019 blev förbundets förslag verklighet, då Riksdagen beslutade om en ny lag som börjar gälla 1 februari 2020. Lagen innebär att regionerna har skyldighet att erbjuda koordineringssatser till sjukskrivna patienter som har behov av individuellt stöd för att kunna återgå till eller komma in i arbetslivet.

Respekt för rättigheter

Reumatikerförbundet deltog under året i arbetet med att ta fram rapporten Respekt för rättigheter, i samarbete med Funktionsrätt Sverige. Rapporten är civilsamhällets svar på hur Sverige lever upp till FN:s Funktionsrättskonvention. I december 2019 presenterades den under ett seminarium i Riksdagen.

Reumatikerförbundet samordnade arbetet för tre av artiklarna – artikel 25 om Hälsa, artikel 26 om Rehabilitering och habilitering och artikel 30, om Deltagande i kulturliv, rekreation, fritidsverksamhet och idrott. Det finns stora regionala skillnader och ett stort behov av att ta fram en nationell handlingsplan för att identifiera och åtgärda de ojämlikheter som finns. Lagstiftning finns, men följs inte. Rapporten finns att läsa på Funktionsrätts webbsida.

Patientlagen

Trots att Sverige har en ny patientlag sedan 2015 är kännedomen om den låg. Det visade en enkätundersökning som Reumatikerförbundet genomförde under 2019. För att öka kännedomen om patientlagen samarbetade Reumatikerförbundet under året med ett läkemedelsföretag för att ta fram en digital utbildning för förtroendevalda medlemmar.

Reumatikerförbundet fanns även på plats under Patientriksdag 2019 för nätverka kring Patientlagen och diskutera vilka delar som är viktigast att lyfta.

Internationella Reumatikerdagen den 12 oktober

Reumatikerförbundets mål med att uppmärksamma dagen var att öka medvetenheten om vad som behövs för ett inkluderande arbetsliv för reumatiker på temat Time2Work.

39 distrikt och föreningar ordande någon form av aktivitet, allt från att finnas på plats i en galleria till att ordna en öppen mottagning tillsammans med en reumatologklinik. Många nya medlemmar blev ytterligare ett resultat av alla fina arrangemang.

Samma dag skrev Lotta Håkansson en debattartikel som publicerades i Dagens Samhälle, Underlätta för reumatiker att gå till jobbet. Flera distrikt fick en stomartikel publicerad som skickades ut från kansliet. Sverige största Hälso tidningen MåBra, uppmärksammade dagen med två intervjuer.

1. Experten: Många har reumatism - utan att veta om det
2. En person med reumatism: "Fick höra att min smärta bara var en kvinnokrampa".

Övrigt nätverkande

Under året genomfördes ett antal träffar med myndighetschefer. Lotta Håkansson träffade generaldirektör Olivia Wigzell, Socialstyrelsen, general-

direktör Sofia Wallström, TLV och generaldirektör Jean-Luc af Geijerstam, Vårdanalys.

Utöver detta nätverkade Reumatikerförbundet i följande sammanhang:

- Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, i arbetet med TLV:s policy för patientmedverkan.
- Marie Morell, ordförande i SKR:s sjukvårdsdelegation
- Läkemedelsverket, Patient och konsumentrådet
- Försäkringskassan, Funktionshinderdelegationen

Ny omröstning om vårdval reumatologi

Med anledning av att Region Stockholm skulle fatta ett nytt beslut om vårdval reumatologi, lobbade Reumatikerförbundet och Reumatikerdistriktet Stockholm för att de politiska partierna skulle rösta mot förslaget. Flera debattartiklar skrevs på riks-, distrikts- och lokalnivå, och Reumatikerförbundet träffade även företrädare för de politiska partierna. Trots protester från patientorganisationer, profession och forskare röstade Region Stockholm för att införa vårdval reumatologi i november.

Reumatikerförbundet i media

Ökat anseende och en maktfaktor i vården

Reumatikerförbundet stärkte under 2019 sin ställning som en av de organisationer med högst anseende, enligt Kantar Sifo som publicerade sin årliga rapport Anseendeindex för organisationer.

Reumatikerförbundets ordförande Lotta Håkansson hade även en placering på Dagens Medicins lista över vårdens 100 mäktigaste personer.

Genomslag i media

Under 2019 publicerade Reumatikerförbundet 18 debattartiklar och 18 pressmeddelanden.

Reumatikerförbundet omnämndes i media vid 1 109 tillfällen. Det är en ökning med 3 procent från föregående år, som var ett valår. Reumatikerförbundets ordförande och förtroendevalda har under året återkommande uttalat sig i frågor som rör artrosskolor, artrosforskning och förebyggande artrosvård.

Sammanlagt omnämndes Reumatikerförbundet i 231 olika källor, av dessa var nästan två tredjedelar tryckt media och en tredjedel webbmedia. I sociala medier var det 2 664 inlägg som omnämnde Reumatikerförbundet under tidsperioden. Detta är en ökning med 43 procent från förra året.

Debattartiklar

Reumatikerförbundet skrev 18 debattartiklar under 2019. Det är fler än föregående år. Flera av dessa debattartiklar undertecknades av distriktssordföranden runt om i Sverige. Konceptet med stomartiklar är uppskattat av distrikten och ett effektivt sätt för Reumatikerförbundet att få intressepolitiska budskap synliggjorda i hela landet.

Under 2019 skrev vi debattartiklar tillsammans med andra organisationer i syfte att förstärka intressepolitiska frågor som vi har gemensamt. Debattartiklarna publicerades ofta i rikstäckande tidningar, till exempel Dagens Samhälle, Dagens Medicin, Skånska Dagbladet, Upsala Nya Tidning. Temat i flera av debattartiklar var vårdval reumatologi, arbete och reumatisk sjukdom, och artros- och smärtskolor.

Pressmeddelanden

Pressmeddelanden återspeglar Reumatikerförbundets intressepolitiska ställningstaganden och forskningssatsningar. 2019 skrev vi 18 pressmeddelanden om bland annat vårdval reumatologi, arbete, tandvård och patientsäkerhet.

Sociala media

Reumatikerförbundet nämndes i sociala media i 2

664 inlägg under 2019, vilket är en ökning med 43 procent från föregående år. Flest omnämningar gjordes på Facebook, med 1 830 inlägg, följt av Twitter med 561 och Instagram med 181 omnämningar.

Antal följare ökar i alla sociala medier som Reumatikerförbundet hanterar.

- Facebook: 11 380 gillare
- Instagram: 2 444 följare
- Twitter: 2 054 följare

Mest delade inlägg i sociala media

Ny studie: Smärta blir värre vid dåligt väder,
Aftonbladet, 30 oktober 2019.

15 277 gilla/delningar

*Regeringen bör tillsätta en kommission för
hjälpmedel*

Debattartikel, Dagens Medicin, 13 december 2019.

2 331 delningar/gillande

*Ge läkare rätt att ordinera sammanhållen
rehabilitering*

Debattartikel, Dagens Medicin, 29 juli 2019.

2 129 gilla/delningar

Så blir regeringens patientråd

Dagens Medicin, 25 juni 2019.

1 788 gilla/delningar

Möten och nätverkande

Almedalen

Reumatikerförbundets aktiviteter i Almedalen 2019 kretsade kring temat vård och hälsa.

Inför Almedalsveckan publicerades en debattartikel i Dagens Medicin där Reumatikerförbundet fram-

förde önskemålet om bättre patientrepresentation i Almedalen. Alla diskussioner och paneldebatter med patientfokus ska ha med patientrepresentanter. Patientandelen i panelerna om vård och hälsa ökade från föregående år, men fortfarande saknades patienter på scen i majoriteten av arrange-

mangen som borde ha det.

Reumatikerförbundet arrangerade två egna aktiviteter i Almedalen.

- Ett seminarium tillsammans Svensk reumatologisk förening om de medicinska framsteg som revolutionerat vården för reumatiker.
- Ett rundabordssamtal tillsammans med läkemedelsföretaget Grunenthal om hur vården för patienter med långvarig smärta kan förbättras

Bland deltagarna på arrangemangen fanns bland annat: Emma Spak, läkare och samordnare för Nära vård på SKL, Cecilia Carlens, reumatolog och ordförande i Svensk reumatologisk förening, Marie Morell, ordförande för sjukvårdsdelegationen på SKL, Thomas Lindén, chef för avdelningen Kunskapsstyrning för hälso- och sjukvården på Socialstyrelsen, Niklas Hedberg, chefsfarmaceut på TLV.

Rundabordssamtal i Malmö om psoriasisartit

En omfattande patientundersökning inom ledsjukdomen psoriasisartrit som Reumatikerförbundet, Psoriasisförbundet och NetDoktor tog fram visade på oacceptabla brister inom vården i Skåne. Det föranledde initiativet att arrangera ett rundabordssamtal med företrädare från samtliga partier i Region Skåne.

Regeringens rådsgrupper

Förbundsordförande Lotta Håkansson ingick under 2019 i två av regeringens samråd, Patientrådet och Funktionshinderdelegationen. Genom råden får Reumatikerförbundet möjlighet att framföra våra medlemmars synpunkter och erfarenheter i aktuella frågor, som till exempel i kontakterna med Försäkringskassan.

Skrivelser och remissvar

Skrivelser

- Till Fredrik Lennartsson chef för avdelningen vård och omsorg, Sveriges kommuner och regioner angående Nationella programgrupper, (NPO).
- Till Marie Morell, sjukvårdsdelegationens ordförande på Sveriges kommuner och regioner, (SKR).
- Till Lena Hallengren, socialminister, angående att pneumokockvaccin bör ingå i det allmänna vaccinationsprogrammet.
- Till SBU angående patientmedverkan och omvårdnad i myndighetens uppdrag om smärta.
- Till LIF, de forskande läkemedelsföretagen angående LIF:s etiska regelverk.

Remissvar

- Tydligare ansvar och regler för läkemedel, SOU 2018:89.
- Komplementär och alternativ medicin och vård – säkerhet, kunskap och dialog SOU 2019:15 och slutbetänkande Komplementär och alternativ medicin och vård – ny lagstiftning SOU 2019:28.

Forskning

Stöd till forskning

Reumatikerförbundet delade 2019 ut 16,1 miljoner kronor, till 96 olika forskningsprojekt.

FoU Spenshult

FoU Spenshult är en fristående stiftelse och forskningsenhet för forskning inom reumatologi. Verksamheten ligger i anslutning till primärvården i Halmstad och är en tvärprofessionell samlingspunkt för forskare som parallellt även är verksamma inom vården.

Verksamheten fick 2019 ett riktat forskningsanslag om 1,5 miljoner kronor från Reumatikerförbundet. Ett besök genomfördes för att utvärdera verksamheten och hur tidigare anslag har använts, samt för att diskutera fortsatt utveckling och samarbete.

Samverkan

Reumatikerförbundet samverkar med andra finansiärer, aktörer och beslutsfattare inom vård och forskning med syftet att klinisk forskning skall vara viktig och relevant ur ett patientperspektiv.

Samarbete med Vetenskapsrådet om patientperspektivet

Reumatikerförbundet samarbetar på en strukturell nivå med Vetenskapsrådet för att på lång och kort sikt förbättra patientinvolvering i forskning som finansieras med statliga medel.

Under 2019 granskade och utvärderade Reumatikerförbundet patientperspektivet i de ansökningar som inkommit till Vetenskapsrådet om anslag till klinisk behandlingsforskning. Reumatikerför-

bundet föreläste även om patientinvolvering/brukarmedverkan i forskning för Vetenskapsrådets kommitté för klinisk behandlingsforskning.

Särskilda satsningar

- Giktnätverket fick fortsatt anslag under 2019
- En satsning på rehabiliteringsnätverket inleddes
- FoU Spenshult fick fortsättningsanslag

Ryggsäckspengar

2019 delades medel ut för första gången till Nina Brodin medan Carl Turesson, Alf Kastbom och Christoffer Sjöwall tilldelades medel för år tredje och sista året.

Övrig samverkan

- Utvärderingsmöten med Sveriges Innovationsmyndighet, Vinnova, om brukarmedverkan i innovationsforskning.
- Reumadagarnas organisationskommitté. Reumatikerförbundet bidrog 2019 med tre föreläsare i fyra sessioner – Patientutbildning, Rehabilitering, Sex och samlevnad, och Patientdelaktighet genom e-hälsa.

- Deltagande på Reumatologisk översiktscurs på Umeå universitet, på temat att leva med reumatisk sjukdom/smärta, familjebildning och träning vid RA.
- Möte med ministern för högre utbildning och forskning.
- Representanter i internationella arbetsgrupper under EULAR:s paraply, bland annat forskningspartners och fysisk aktivitet för hälsoprofessioner.
- Samarbete med ForskaSverige! för att medicinska framsteg snabbt ska komma befolkningen till del. Årets fokus har varit förbättrade förutsättningar för precisionsmedicin och delning av hälsodata.

Forskningspartners

Genom forskningspartners deltar Reumatikerförbundet i flera forskningsprojekt. 2019 var 47 for-

skningspartners involverade i internt finansierade projekt och 28 forskningspartners i externt finansierade projekt, bland av Vinnova och SWELife, sam 7 forskningspartners i EULAR-projekt.

Vissa forskningspartners deltog som representanter i mer än ett projekt.

Representation i register

Reumatikerförbundet har representanter i följande kvalitetsregister inom rörelseorganens sjukdomar:

- Svensk Reumatologis Kvalitetsregister (SRQ)
- Svenska knäprotesregistret
- Svenska Skulder och Armbågsregistret
- Bättre Omhändertagande av Patienter med Artros (BOA)

Stipendier

Till minne av Nanna Svartz

Nanna Svartz-stipendiet tilldelades två pristagare, Inger Gjertsson och Christopher Sjöwall, för deras respektive patientnära forskning inom reumatologi. Inger Gjertsson har genom sin forskning utvecklat en prototyp för ett diagnostiskt test vid reumatoid artrit. Testet ska kunna ge information om vilket läkemedel som passar bäst som inledande behandling. Christoffer Sjöwalls forskning har ringat in markörer som kan underlätta vid diagnos och behandling av systemisk lupus erythematosus (SLE).

Patientsäkerhetsstipendiet

Reumatikerförbundet delade ut två patientsäkerhetsstipendier under året.

Ortopedkliniken Universitetssjukhuset i Linköping tilldelades Patientsäkerhetsstipendiet för sitt arbete att minska användandet av katetrisering i samband med ortopediska operationer.

Ortopediska kliniken i Falun tilldelades Patientsäkerhetsstipendiet för deras förbättrade arbetssätt med att möjliggöra tidig utskrivning från klinik med en adekvat rehabilitering.

Genom att öppna upp en e-service för information, instruktioner och kommunikation med fysioterapeuter har man kunnat tillhandahålla en ökad postoperativ säkerhet för dessa patienter men även utvecklat en lösning som är ett utmärkt exempel på framgångsrikt säkerhetsarbete som har potential att skalas upp och tillföra stor patientnytta.

Vårdforskningsstipendiet

Vårdforskningsstipendiet tilldelades Caroline Feldthusen, leg fysioterapeut, Med Dr. i Fysioterapi vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Caroline Feldthusen har forskat på trötthet hos personer med reumatoid artrit (RA). Hennes avhandlingsprojekt förväntas ha klinisk betydelse för reumatikervård.

Stöd

Reuma Direkt – Reumatikerförbundets frågelinje

Reuma Direkt är Reumatikerförbundets frågelinje främst för personer som har eller misstänker att de har en reumatisk sjukdom, men är även öppen för närstående, vårdpersonal och andra intresserade. Frågelinjen drivs av Reumatikerförbundet och bemannas av erfaren sjukvårdspersonal med tystnadsplikt.

Vem ringer?

Under året har cirka 1 100 personer kontaktat frågelinjen, vilket är en ökning med cirka 10 procent från föregående år. Det är företrädesvis personer med reumatiska sjukdomar eller symptom, men också närstående, studenter och sjukvårdspersonal.

Det är en stor variation på frågorna men de som dominerar är symptom, diagnos, orsak, sjukdomsutveckling och behandlingsmetoder. Frågeställningar som ökat är hur man söker hjälp i sjukvården och vilket bemötande man får. Medlemskap i Reumatikerförbundet kommer ofta upp och ibland behöver man någon som lyssnar och ger stöd.

Utvärdering

En kvalitativ intervjustudie om personer som ringt till Reuma Direkt, Callers perceptions of their contact with a rheumatology telephone helpline, publicerades 2019 i den internationella vetenskapliga tidskriften Musculoskeletal Care.

Studien visade att Reuma Direkt utgör ett värdefullt komplement till andra informationskällor

inom hälso- och sjukvård. Respondenterna uppgav att de fick verktyg för att bättre hantera sin sjukdom samt bättre möjligheter att klara sina kommande kontakter med sjukvården. De upplevde generellt en konstruktiv dialog med kunnig vårdpersonal, och att den goda tillgängligheten var betydelsefull.

Studien har fått ett stort genomslag i vården och redovisats vid bland annat Karolinska Universitetssjukhuset och vidareutbildningen för vårdpersonal inom reumatologi i Umeå.

Utåtriktad verksamhet

Reuma Direkt har redovisats och marknadsförts på en rad ställen bl.a. inom Reumatikerförbundet/Reuma Utveckling AB utbildningar för informatörer inom artros- och smärtskolor, i utbildningen och fortbildningen av RA-instruktörer, vissa Reumatikerföreningar/distrikt, Hundmässan i Älvsjö, Reumadagarna, Axelson's fotvårdsutbildning, Reumasjuksköterskornas utbildningsdagar, AT-läkarna i Halmstad, den nationella primärvårdskonferensen i Göteborg, vårdpersonal på Karolinska Huddinge. Informationsmaterial skickas efter förfrågan till vårdcentraler, kliniker och föreningar.

En annan nyhet är medverkan i den nationella reumapodden som sänds från Göteborg. Möjlighet har också getts att sprida Reuma Direkts verksamhet internationellt vid möten med representanter från Polen, Holland och Serbien.

Organisation

Sex personer ingår i gruppen som bemannar Reuma Direkt. Utöver dessa finns även en reumatolog som backup. Regelbundna arbetsplatsträffar

håller samman och utvecklar verksamheten. Under 2019 har gruppen utökats med en ny medarbetare i form av en sjuksköterska från CFR (Centrum för reumatologi) i Stockholm.

Reuma Utveckling

Som en del av Reumatikerförbundets verksamhet finns också Reuma Utveckling AB, ett av Reumatikerförbundet helägt bolag. Reuma Utveckling AB fokuserar främst på två områden; utbildningar och kurser för personal inom vården samt testning av

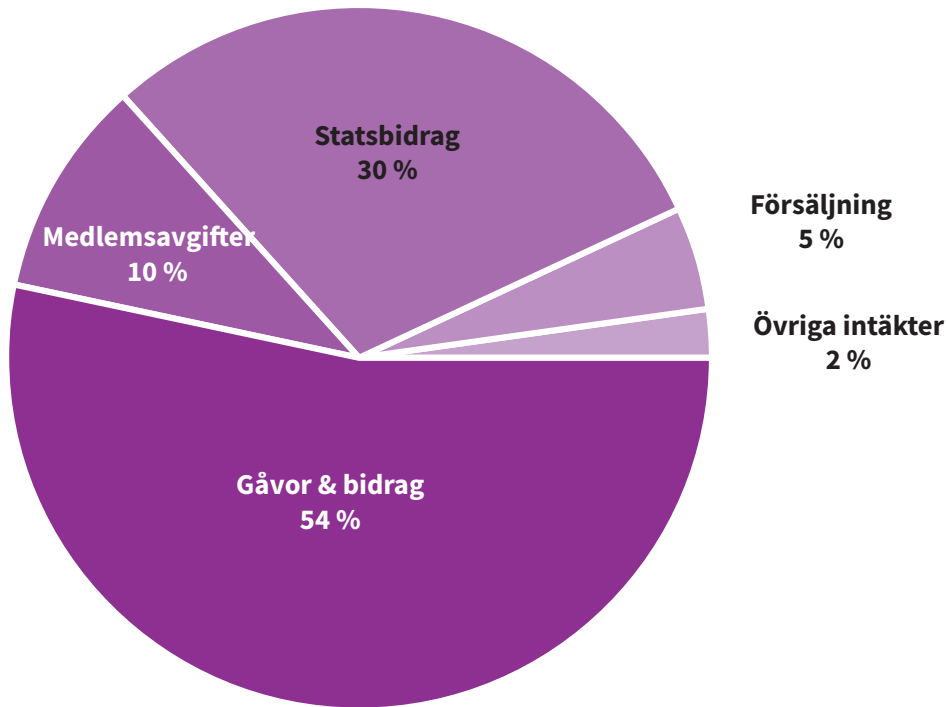
förpackningar, för företag som vill erbjuda konsumenter lättöppnade förpackningar och lätthanterliga produkter.

Bidrag och stipendier

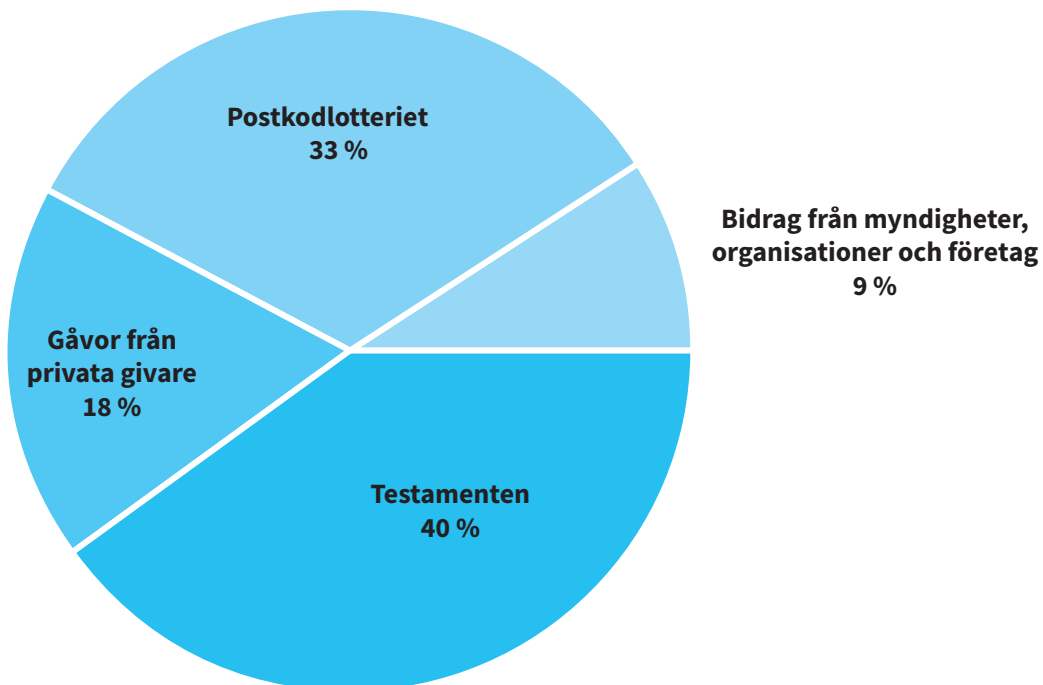
Reumatikerförbundets medlemmar har möjlighet att söka bidrag dels för träningskort och dels rehabiliteringsresa i egen regi.

Under 2019 delades 45 040 kronor ut i träningskortsbidrag till 40 medlemmar. 264 000 kronor delades ut till 33 medlemmar som bidrag till rehabiliteringsresa i egen regi.

Reumatikerförbundets intäkter

Intäkter från gåvor och bidrag

Insamling

Reumatikerförbundets insamling är en förutsättning för en stor del av förbundets arbete inom kunskapsspridning, påverkan, forskning och stöd. 2019 stod gåvor och bidrag för 53 procent av Reumatikerförbundets totala intäkter.

Reumatikerförbundet fick in 20,1 miljoner kronor i gåvor och bidrag. 40 procent av gåvorna kom från testamenten.

Postkodlotteriet

Reumatikerförbundet har varit förmånstagare hos Postkodlotteriet sedan 2009, och har sedan dess fått drygt 72 miljoner kronor till vårt arbete. Under 2019 fick vi 6 650 000 kronor i form av ett så kallat

basstöd. Pengarna i basstödet är inte öronmärkta för någon speciell del av arbetet, utan vi som organisation får förtroendet att använda dem där vi ser att de bäst behövs.

Gåvor från privata givare

En del av givandet som kan påverkas på kort sikt är gåvor från privata givare. Under 2019 samlade vi in 3,7 miljoner, vilket är 27 procent sämre jämfört med 2018. Anledningen till minskningen är till stor del bytet av verksamhetssystem som gjorde att ett insamlingsbrev mindre än planerat kunde skickas ut samt att gåvogivande via webben inte fungerade under årets alla månader.

Insamling till SLE-forskning av 12-åriga Inez

Aftonbladets Svenska Hjältar-gala utnämnde Inez Lindstrand, 12 år, till en av årets ungdomshjältar. Inez, som har SLE, har spridit kunskap om sin sjukdom och samlat in 10 000 kronor till forskningen om SLE genom att sälja armband som hon har pärlat.

Bilagor

Samtliga pressmeddelanden 2019

- Pressinbjudan: Ortopediska kliniken i Falun belönas för innovativt patientsäkerhetsarbete vid knäproteskirurgi
- Region Stockholm ger klartecken för vårdval reumatologi
- Rösta nej till vårdval reumatologi –igen
- Fler reumatiker i arbete med tidig diagnos och behandling
- Detta händer där du bor på Internationella reumatikerdagen
- Pressinbjudan – Forskning bekräftar hälsovinsterna av ett fortsatt arbetsliv för personer med reumatisk sjukdom
- Nanna Svartz stipendium för reumatologisk forskning tilldelas Inger Gjertsson och Christopher Sjöwall
- Reumatikerförbundet på Dagens Medicins maktlista
- Ta del av Reumatikerförbundets aktiviteter under Almedalsveckan!
- Prata artros med Reumatikerförbundet på Internationella artrosdagen
- Reumatikerförbundet ökar i anseendeindex
- Ortopedklinik i Linköping belönas med patientsäkerhetsstipendium för färre vårdskador
- Långvarig sjukfrånvaro beror ofta på sjukdomar i rörelseorganen visar ny rapport
- Nya anslag till reumatologisk forskning
- Få apotekskunder köper sina läkemedel på delbetalning
- Reumatikerförbundet välkomnar borttagande av kritiserat sjukpenningtal i regleringsbrevet till Försäkringskassan
- Oacceptabelt att statliga tandvårdsbidrag inte kommer patienterna till del!
- Ny generalsekreterare på Reumatikerförbundet

Samtliga debattartiklar 2019

- Positivt och negativt när vi i Reumatikerföreningen summerar året
- Dagens Medicin: ”Starkt motstånd mot vårdval reumatologi”
- Reumatisk sjukdom ska inte vara ett hinder för att arbeta
- Hälsodata avgörande för bättre vård och färre vårdskador i Västernorrland
- Ge läkare rätt att ordinera sammanhållen rehabilitering
- Undermåliga förslag om läkemedel
- Låt fler patienter delta i artrosskola
- Så kan Skåne ge bättre vård inom psoriasisartrit
- Agera för en bättre sjukvård, Lena Hallengren
- Reumatiker vill lyfta vårdområden
- Bostadsort ska inte avgöra om du har råd att vaccinera sig

- Syns inte, finns inte
- Vad händer med informationen på Vårdguidens hemsida?
- Reumatikers sjukpenning drogs in
- Stor patientgrupp riskerar bli utan behandling
- Vården brister i sin informationsplikt
- Det här måste ni rätta till i vården, politiker
- Dagens Samhälle: Ingen ska behöva vänta i tio år på en diagnos

Styrelsen

Förbundsstyrelsen

Lotta Håkansson, Förbundsordförande
Hans Håkansson, Förste vice ordförande
Tommy Olsson, Andre vice ordförande
Christina Dahlström
Elin Hoffner
Gunilla Göran
Lars Cöster
Mats Griph
Pia Lennberg
Ritva Elg
Suzanne Ahlkvist
Cajsa Helin Hollstrand (adjungerad)

Valberedning

Britt Skårstedt (sammankallande)
Catharina Blom
Lena Bärndal
Monica Nordh Halldén
Yvonne Törnqvist

Revisorer

Roine Hangvar, sammankallande
Gerd Mahl Nilsson
Johan Allenbäck-Degerheim
Auktoriserad revisor
Margaretha Morén, BDO

Kansli

Ledningsgrupp

Stina Nordström, Generalsekreterare
Christina Fjellström, Personalchef
Li Alemo Munters, Forskningschef
Annika Sjöberg, Kommunikation- och insamlingschef
Eva-Maria Dufva, Intressepolitisk chef
Annelie Norberg, tf verksamhetschef
Nathalie Stors, tf ekonomichef
Norah Avielle, Förbundsstyrelsekoordinator

Organisation & verksamhet

Johan Hammarström, Ombudsman
Anne Stiernquist, Ombudsman
Helén Bäckafall, Utbildningsadministratör Reuma Utveckling AB
Lena Tholsson, Administratör för Smärtskolan och Verksamhetsstöd

Medlem & givarservice

Annika Borglycke, Samordnare, IT-ansvarig
Carol Sevegran, Administratör
Elenor Berglund, Administratör, facklig ordförande Unionen

Intressepolitik & Opinion

Nina Unesi, Pressekreterare
Tidiane Diao, Internationell samordnare tom 2019-06-30
Christina Schwerin, Internationell samordnare och bidragshandläggare
Kristina Heilborn, Insamlare

Forskning

Yvonne Enman, Forskningshandläggare, tom 2019-07-31

Suzanna Jansson, Forskningskoordinator

Ingela Loell, Forskningsredaktör from 2019-11-01

Ekonomi och finans

Marina Annerhall, Redovisningsekonom

Susanne Öhman, Löneadministratör

Kristin Eriksson, Redovisningsekonom from 2019-05-01

Administration

Jelena Ruuskanen, Kansli och konferensservice

Peder Walraamoen, Kundtjänst och växelsystemansvarig

Kerstin Engström, Administratör/Sekreterare, kanslianvarig Norrbacka-Eugeniastiftelsen

Filippa Lorentzson, Vaktmästare

Kommunikation och insamling

Elin Löfberg, Fysioterapeut och kommunikatör

Erik Sundin, Kommunikatör, webbansvarig

Ann-Charlotte Grönblad, Kommunikatör

Petra Meyer Linderoth, Kommunikatör/Webbredaktör tom 2019-08-31

Andreas Mälarstedt, Kommunikatör

Louise Persson, Webbredaktör from 2019-08-05

Reuma Utveckling

Maria Nylander, Samordnare Reuma Utveckling och Reuma Direkt

Rosmari Rönqvist, Reuma Direkt

Marianne Schennings, Reuma Direkt

Helén Axelsson, Reuma Direkt

Susann Arvidsson, Reuma Direkt from 2019-06-01

Mona Haag-Westvall, Reuma Direkt from 2019-01-24

Årsredovisning & revisionsberättelse

*För Reumatikerförbundet
Org.nr. 802002-7838*

Räkenskapsåret 2019

Innehåll

Förvaltningsberättelse	33
Resultaträkning	40
Balansräkning	41
Förändringar i eget kapital	43
Noter	44
Underskrifter	52
Revisionsberättelse	53

Styrelsen för Reumatikerförbundet får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019.

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (Tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Information om verksamheten

Styrelsen för Reumatikerförbundet, med organisationsnummer 802002-7838, avger härmed årsredovisning för verksamhetsåret 1 januari 31 december 2019, Reumatikerförbundets 74:e verksamhetsår.

I denna redovisning ingår inte de separata juridiska personer som utgörs av Reumatikerförbundets distrikt och lokala föreningar, riksföreningar, Unga Reumatiker, anknutna stiftelser samt dotterbolaget Reuma Utveckling AB. Dessa juridiska personer upprättar alla egna separata årsredovisningar eller årsbokslut.

Ändamål och vision

Reumatikerförbundet är en politiskt och religiöst obunden sammanslutning av fysiska och juridiska personer. Förbundet har sitt säte i Stockholms län. Reumatikerförbundet är en organisation som vill inspirera och visa vägen till ett gott liv för personer med reumatisk sjukdom eller andra sjukdomar i rörelseorganen.

Visionen är: *Ett bra liv för alla reumatiker och lösningen på reumatismens gåta.*

Uppdrag och målgrupp

Reumatikerförbundet är en intresseorganisation som genom sitt opinionsarbete vill påverka en samhällsutveckling som är bra för människor med reumatiska sjukdomar.

Reumatikerförbundet bildades 1945 med syfte att bekämpa de reumatiska sjukdomarna. Det låg i tiden att bilda en nationell förening. Vården och samordningen kring patienter med reumatisk sjukdom behövde förbättras. Den 23 november samlades representanter från Landsorganisationen, Svenska Arbetsgivarföreningen, Kooperativa Förbundet, Sveriges Lantbruksförbund, Sjukkasseförbundet, Sveriges Läkarförbund, Sjukgymnasternas Organisation, Svensk Sjuksköterskeförening och Svensk Kuratorsförening till ett konstituerande möte i LO-borgen och Riksföreningen för bekämpande av de reumatiska sjukdomarna bildades. Föreningens förste ordförande blev talmannen i andre kammaren, August Sävström.

Sedan dess har den medicinska utvecklingen gått framåt. Idag finns läkemedel som gör att en majoritet av patienterna med reumatisk sjukdom kan leva bra liv. Det finns inga förebyggande vacciner eller botande behandlingar men forskningen går framåt.

Reumatikerförbundet har formulerat fyra övergripande mål i sin verksamhetsplan för åren 2017-2021. De ska bidra till att komma närmare visionen om ett bra liv för alla reumatiker och lösningen på reumatismens gåta.

Bättre tillgång till samhälle, arbetsmarknad och meningsfull fritid
Ökad tillgång till effektiv behandling, rehabilitering och förebyggande hälsovård
Ökad tillgång till kunskap och information som är relevant för den egna diagnosen
Tillgång till erfarenhetsutbyte och social samvaro.

För att uppnå målen bedriver Reumatikerförbundet ett intensivt intressepolitiskt arbete, ger stöd till forskning, förmedlar kunskap och information till sjuka, anhöriga, professionen och allmänheten samt ger konkret stöd till människor i deras vardag.

Reumatikerförbundet samarbetar med internationella organisationer och har medverkat i uppbyggande av organisationer för reumatisk sjuka i andra länder. Med dryga 45 700 medlemmar är förbundet en av de största patientorganisationerna i Europa.

Föreningen har sitt säte i Stockholm.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Förbundsstämman hölls den 25-26 maj i Stockholm. Förbundsstämman antog ett intressepolitiskt program och ett uttalande om de frågor Reumatikerförbundet ska driva de kommande åren.

Årets distriktsordförande konferens genomfördes den 20-22 september i Stockholm. Speciellt för årets konferens var att Unga Reumatiker deltog med representanter från alla regioner, vilket gjorde att årets ämnen kretsade runt gemensamma frågeställningar och hur de båda organisationerna kan samverka.

Reumatikerförbundet budgeterade 2019 för ett större minusresultat för att kunna arbeta med fler stora och nödvändiga projekt; nytt medlemssystem, webbshop, enhetligt ekonomihanteringssystem och byte av publiceringssystem för förbundets hemsidor. Detta har inneburit en högre administrationskostnad under året för Reumatikerförbundet.

Presidiet och förbundsstyrelsen har under årets gång varit medvetna om förbundets resultat och utfall vilket också har diskuterats i styrelsen då utfallet blivit sämre än förväntade. Orsaken till detta beror bland annat på det utdragna arbetet med medlemssystemet och den minskade insamlingen.

Under året utarbetades den första digitala kursen som ligger på förbundets hemsida. Den finns under "inloggat" som är för medlemmar och förtroendevalda och kallas "Kurser på nätet". Den första kursen handlar om allt man behöver veta för att motionera till och delta som ombud på förbundsstämman.

Under 2019 har strukturen och innehållet på Reumatikerförbundets webbplatser analyserats och setts över. I december migrerades reumatiker.se till ett nytt CMS, WordPress, för att lösa flera långvariga tekniska problem under året.

En telefonundersökning om Reumatikervärlden har genomförts och visade på att tidningen är både välläst och uppskattad.

Inom ramen projektet Vårdsamverkan har två nya broschyrer producerats, en workshop genomförts, och kontakt tagits med vårdmottagningar runt om i Sverige. Cirka 3 400 broschyrer har beställts och levererats.

Reumatikerförbundet genomförde under 2019 en medlemsundersökning (NMI) och en avhopsanalys riktad mot tidigare medlemmar.

Resultatet visade att de viktigaste skälen till att bli medlem är:

Att få information om sin eller sin anhörigas diagnos/sjukdom

Att stötta den reumatologiska forskningen

Att stötta Reumatikerförbundets påverkansarbete

Det uppskattade värdet i medlemskapet var i snitt 4 på en 5-gradigskala för riksorganisationen, medan det var 3,6 för lokalorganisationen.

Yngre medlemmar är mindre nöjda än de som är äldre. Särskilt utmärkande är att de i lägre grad än snittet håller med om att sin lokala förening erbjuder intressanta och relevanta aktiviteter, att föreningen fyller en viktig roll i hems medlemskap, tillgången till gemensamma sociala aktiviteter och erfarenhetsutbyten.

Intressepolitiska frågor

Reumatikerförbundet har under året fortsatt det intressepolitiska arbetet enligt den långsiktiga verksamhetsplanen 2017 - 2021.

Förbundsordförande Lotta Håkansson har under året ingått i två av regeringen utsedda råd, Funktionshinderdelegationen och Patientrådet. Bägge råden leds av socialminister Lena Hallengren.

Tre ministeruppvaktingar har genomförts, till socialminister Lena Hallengren, socialförsäkringsminister Annika Strandhäll, och forskningsminister Matilda Ernkrans.

Reumatikerförbundet deltar i arbetet med Socialstyrelsens revidering av behandlingsriktlinjerna för sjukdomar i rörelseorganen. Förbundet deltar även arbetet med kunskapsstyrning via nationella programområden, regionala programområden och standardiserade vårdförlopp. Vi har under året träffat flertalet av de myndigheter som har betydelse för våra medlemmar, som till exempel Socialstyrelsen, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, och Vårdanalys.

Ett intressepolitiskt program har tagits fram under året där Reumatikerförbundet samlat de områden som är prioriterade att jobba med.

Vi kan konstatera att en av de frågor som Reumatikerförbundet drev inför riksdagsvalet 2018, rehabiliteringskoordinatorer i alla regioner, kommer att bli verklighet.

En stor satsning har gjorts på utbildning, representanter för Reumatikerförbundens distrikt har erbjudits en utbildning i hur man kan arbeta med intressepolitik på hemmaplan i det egna distriktet.

Under 2019 publicerade Reumatikerförbundet 18 debattartiklar och 18 pressmeddelanden.

Internationellt

NRR (Nordiska Reumarådet):

Reumatikerförbundet ansökte om stöd för nätverksaktivitet hos Nordens välfärdscenter och blev beviljad en summa av 25 000 kronor, och kunde bjuda in övriga länder i nätverket för ett möte i Stockholm den 5 november. Ett värdefullt erfarenhetsutbyte, samt kunskap hur andra nordiska länder arbetar. Huvudrubrikerna för dagen var opinionsbildning och medlemsrekrytering.

De länder som deltog var Finland, Färöarna, Island och Sverige. Danmark och Norge fick förhinder och kunde ej delta. Samtliga deltagare anser att dessa nätverksträffar är viktiga och det beslöts att man söker stöd även i framtiden för dessa träffar. Norge anmälde intresse för att nästa möte ska hållas i Oslo, förslagsvis under november månad 2020.

Sri Lanka:

Reumatikerförbundets stöd till systerorganisationen APRD i Sri Lanka tillsammans med svenska MyRight kommer att fortsätta med ekonomiskt stöd fram till nuvarande projekts avslut år 2021.

KTP Knowledge transfer programme Holland/Polen/Sverige

Reumatikerförbundet deltog i ett utbytesprogram som finansierades av EULAR med Holland och Polen. Ett utbyte där Polen stod som beställare. Representanter från ReumaZorg och Polish Rheuma federation bjöds in till Reumatikerförbundets kansli sista veckan i augusti. Innan träffen i Sverige hade deltagarna från övriga länder haft en utbytesvecka i Holland. Utbytet i Stockholm varade i tre dagar och huvudsyftet var:

Utbilda forskningspartner
Utbildning av 1.a samt 2.a medicin studerande
Och utbildning för självhjälpgrupper

Finansiella instrument

Resultat från finansiella investeringar uppgick till 9,3Mkr (12,5 Mkr). Resultatet består av realisationsvinster på 7,6 (9,6) Mkr och utdelning 1,7 (2,9) Mkr.

Förvaltning under året

Utvecklingen på finansmarknaderna har varit negativ under året. vid utgången av år 2019 uppgick det totala förvaltade kapitalets marknadsvärde till 176 (180,0) Mkr. under 2019 gav de finansiella placeringarna en sammanlagd realiserad avkastning på 9,3 (12,5) Mkr

Vid årets utgång utgjorde 49,6 (39,1) procent av kapitalets marknadsvärde av aktieplacering och 50,4 (60,9) procent av räntebärande placeringar.

Sedan 2002 är kapitalförvaltningen utlagd på externa förvaltare. Reumatikerförbundet arbetar sedan 2002 tillsammans med en oberoende rådgivare, Mercer Kapitalförvaltning.

Placeringspolicy - syfte och inriktning

Förvaltningen styrs av en placeringspolicy. syftet med denna är att ange regler, principer och riktlinjer för hur förvaltningen av kapital skall bedrivas. utöver detta skall policyn precisera strategiska beslut och riktlinjer kring den långsiktiga förvaltningen samt tydliggöra roller och ansvarsfördelning. Policyn ska fungera som vägledning i det dagliga arbetet för ansvariga personer i den externa förvaltningen och inom Reumatikerförbundet. Placeringspolicyn innehåller mål och principer för finansiellt risktagande. Reumatikerförbundet eftersträvar en långsiktigt god avkastning på kapitalet, med ett balanserat risktagande, under iakttagande av den placeringspolicy som beslutats av Reumatikerförbundets styrelse.

Förväntad framtida utveckling

Reumatikerförbundet står inför stora utmaningar i framtiden. En av de viktigaste är att värva och behålla medlemmar då medlemsutvecklingen varit vikande de senaste åren. I det arbetet ingår en medlemsundersökning och utbildningsinsatser för distrikt och föreningar som digital värvkurs och kurs i hur nya medlemmar välkomnas.

Förbundet kommer bland annat att marknadsföras i sociala medier och traditionella medier för att öka kännedomen om organisationen och rekrytera medlemmar och givare. Förbundsstämman har antagit ett intressepolitiskt program för hela förbundet som sedan kommer att spridas nationellt, regionalt och lokalt. Vi vill öka samverkan med professionen inom det intressepolitiska området men också för att de som besöker vården ska få kännedom om Reumatikerförbundet och om möjligheterna till medlemskap.

Forskning och utveckling

Reumatikerförbundets främjar huvudsakligen reumatologisk forskning genom att dela ut anslag till projekt med hög vetenskaplig kvalitet och med uttalad patientnytta. Under 2019 fördelades projektanslag till en summa av 16 140 000 ut mellan 96 olika forskningsprojekt, via Reumatikerförbundets forskningsfond tillsammans med ett flertal andra stiftelser och fonder. Enligt Reumatikerförbundets forskningspolicy bör riktade satsningar göras på sådana forskningsområden som bedöms som eftersatta men som har förutsättningar för att beforskas vidare. Vidare bör stöd även ges till forskningsmiljöer och forskningstjänster där förbundet identifierat brister i annan finansiering vilket medfört att angelägen patientnära klinisk forskning kraftigt beskurits. År 2019 gjordes sådana insatser inom forskningsområdena artros, gikt och rehabilitering samt för tjänster vid Lunds och Linköpings Universitet och Karolinska Institutet. En riktad satsning gick också till forskningsmiljön vid FoU Spenshult.

Stipendier

Reumatikerförbundets och Pfizers *Stipendium för framstående reumatologisk forskning till Nanna Svartz minne* tilldelades 2019 två pristagare; Inger Gjertsson och Christopher Sjöwall, för deras respektive patientnära forskning inom reumatologi. Inger Gjertssons forskning har bland annat lett till utvecklingen av en prototyp av ett diagnostiskt test för RA (reumatoid artrit). Förhoppningen är att detta framtida testkit utöver diagnos ska kunna ge svar på sjukdomens svårighetsgrad och mest lämplig behandling. Christopher Sjöwall har grundligt och metodiskt studerat bakomliggande mekanismer för uppkomst av reumatisk sjukdom och hans forskning bidrar till säkrare diagnostik och mer individanpassad behandling vid systemisk lupus erytematosus (SLE).

Reumatikerförbundets Vårdforskningsstipendium har tilldelats Caroline Feldthusen, leg fysioterapeut, Med Dr. i Fysioterapi, Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Caroline Feldthusen har forskat på hur personcentrerad fysisk träning kan påverka trötthet hos personer med reumatoid artrit (RA). Hennes avhandlingsprojekt förväntas ha klinisk betydelse för reumatikervård.

Tillsammans med Svensk Ortopedisk Förening (SOF) delar Reumatikerförbundet ut ett patientsäkerhetsstipendium för att stimulera patientsäkerhetsarbetet inom ortopedisk sjukvård. Stipendiet gick till Ortopediska kliniken i Falun och projektet "E-hälsostöd för patienter som genomgår knäprotesoperation" med motiveringen att deras förbättrade arbetssätt kunnat möjliggöra tidig utskrivning från klinik med en adekvat rehabilitering.

Insamling

Reumatikerförbundets insamling är en förutsättning för en stor del av förbundets arbete inom kunskapsspridning, påverkan, forskning och stöd. 2019 stod gåvor och bidrag för 83,6 % av Reumatikerförbundets totala intäkter. Genom Svenska Postkodlotteriet erhöll Reumatikerförbundet 6,65 mkr.

Som medlem i Giva Sverige (fd FRIL, Frivilligorganisationernas insamlingsråd) tillämpar Reumatikerförbundet den kvalitetskod som tagits fram. Reumatikerförbundet tar även fram en effektrapport utifrån Giva Sveriges riktlinjer. Reumatikerförbundet har sedan många år ett 90-konto

tilldelat av organisationen Svensk Insamlingskontroll.

Sedan slutet av 2019 är Reumatikerförbundet en av skatteverket godkänd gåvomottagare. Detta innebär att givare som skänker pengar till oss kan få skattelättnad i samband med sin deklaration. För att vara avdragsgill måste gåvan avse social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning, givaren måste ge minst 200 kronor till samma gåvomottagare vid ett och samma tillfälle (så kallat gåvotillfälle), och hen måste skänka minst 2 000 kronor under året, till en eller flera godkända gåvomottagare.

Hållbarhetsrapport

I Reumatikerförbundets värdegrund utgår vi från de mänskliga rättigheterna och lyfter fram en varm, öppen och respektfull kultur. Vi värdesätter eget ansvar, samarbete och resultat.

Anställningsvillkor för anställd personal på förbundskansliet regleras enligt gällande kollektivavtal mellan KFO och Unionen och enligt tillägg som framgår av lokalt tjänstereglemente. Tjänstereglementet reviderades och antogs efter förhandlingar med Unionens lokala fackklubb i november 2018. Reumatikerförbundets personal har möjlighet till olika former av kompetensutveckling inom organisationen. Avtal om företagshälsovård finns med Avonova Hälsa AB. Reumatikerförbundet subventionerar friskvårdsaktiviteter för personal med upp till 3800 kr per person och år.

I det årliga arbetsmiljöarbetet ingår bland annat arbetsmiljöromd, undersökning och riskbedömning, systematisk brandskyddsarbete och utbildning i hjärt-lungräddning. Arbetsmiljödokumentet uppdateras årligen av arbetsgivare, arbetsmiljöombud och representant från fackklubben gemensamt.

I Reumatikerförbundets resepolicy förordas tåg framför flyg, men förtroendevalda och medlemmar kan flyga om annat resande kräver extra övernattning på hotell eller om funktionshindret kräver det. Utgångspunkt för Reumatikerförbundets samarbete med företag är att det ska ske öppet och med möjlighet till insyn. För samarbete med läkemedelsföretag gäller att LIF - de forskande läkemedelsföretagens etiska regler tillämpas. Reumatikerförbundets huvudsakliga stöd till forskning är att ge stöd till projekt med hög vetenskaplig kvalitet, som är långiktig och med tydlig inriktning på patientnytta.

Styrelsens/Förvaltarens arbete

Medlemmar

Medlemsantalet minskade under året. Fyra av våra reumatikerdistrikt och en av riksöreningarna ökade totalt sätt sitt medlemsantal.

Det totala medlemsantalet uppgick vid årets slut till 45 781, en minskning netto med 891 personer.

Trenden är fortfarande att vi minskar år efter år, men att minskningen blir mindre för var år som går, i absoluta tal och som procent av totala antalet medlemmar, i år utgör minskningen 1,7% av totalen, ifjol utgjorde minskningen 2,1%.

Resultat och ställning

Flerårsöversikt

<i>Allmänna förutsättningar</i>	2019	2018	2017	2016	2015
Antal medlemmar	45 781	46 672	47 682	48 787	49 289
Resultat (tkr)					
Verksamhetens intäkter	37 509	43 572	38 420	59 117	53 972
Verksamhetens kostnader	-72 360	-67 641	-61 872	-57 208	-58 593
Resultat från finansiella investeringar	9 281	12 471	13 207	16 548	14 166
Årets resultat	-25 569	-11 598	-10 245	18 457	9 545
Ekonomisk ställning					
Eget kapital (tkr)	142 956	168 524	180 123	190 367	171 911
Ändamålskostnader i förhållande till verksamhetsintäkter i %	124	124	106	79	87
Administration och insamlingskostnader i förhållande till totala intäkten i %	22	22	20	15	16

Definitioner

Eget kapital - Företagets nettotillgångar, dvs skillnader mellan tillgångar och skulder.

-

Förbundsstyrelsens förslag till resultatdisposition

Årets resultat	-25 569
	-25 569
Förbundsstyrelsen föreslår att årets resultat disponeras enligt följande:	
Ändamålsbestämda medel	-17 968
Balanserat resultat	-7 601
	-25 569

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Reumatikerförbundet
Org.nr 802002-7838

8 (20)

Resultaträkning

Tkr

	Not	2019-01-01 -2019-12-31	2018-01-01 -2018-12-31
Verksamhetens intäkter			
Medlemsavgifter		3 729	3 598
Gåvor	2, 3	12 512	18 227
Bidrag	2, 3	18 827	19 627
Nettoomsättning		1 799	1 011
Övriga verksamhetsintäkter		642	1 109
		37 509	43 572
Verksamhetens kostnader	4, 5		
Ändamålskostnader		-55 169	-57 565
Insamlingskostnader		-6 122	-4 437
Administrationskostnader		-11 069	-5 639
		-72 360	-67 641
Verksamhetsresultat		-34 851	-24 069
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	6	1 644	7 597
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	7 689	4 926
Räntekostnader och liknande resultatposter		-51	-52
		9 282	12 471
Resultat efter finansiella poster		-25 569	-11 598
Resultat före skatt		-25 569	-11 598
Årets resultat		-25 569	-11 598

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tkr			
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	8	588	934
		588	934
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	9, 10	3 704	3 704
Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	11	200	200
Andra långfristiga värdepappersinnehav	12, 13	71 701	102 382
		75 605	106 286
Summa anläggningstillgångar		76 193	107 220
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m m</i>			
Handelsvaror		0	663
		0	663
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		318	206
Fordringar hos koncernföretag		45	0
Övriga fordringar		2 320	1 374
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	5 625	1 126
		8 308	2 706
<i>Kortfristiga placeringar</i>	15	55 663	52 917
<i>Kassa och bank</i>		19 438	21 648
Summa omsättningstillgångar		83 409	77 934
SUMMA TILLGÅNGAR		159 602	185 154

Reumatikerförbundet 10 (20)
 Org.nr 802002-7838

Balansräkning	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tkr			
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Stiftelsekapital/grundkapital		3 500	3 500
Ändamålsbestämda medel	16	119 551	146 175
Balanserat kapital		19 904	18 849
Summa eget kapital		142 955	168 524
Långfristiga skulder			
	17, 18		
Skulder till koncernföretag		3 000	3 000
Övriga skulder		817	776
Summa långfristiga skulder		3 817	3 776
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		2 607	2 679
Övriga skulder		2 504	2 546
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	7 719	7 629
Summa kortfristiga skulder		12 830	12 854
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		159 602	185 154

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Grund- kapital	Ändamåls bestämda Medel	Balanserat kapital	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2018-01-01	3 500	169 093	7 529	180 122
Ändamålsbestämt av givaren		12 813	-12 813	0
Ändamålsbestämt av årsstämma utnyttjande		-14 262	14 262	0
		-31 487	31 487	0
Resultat från finansiella poster tillhörande ändamålsbestämda medel		10 018	-10 018	0
Årets resultat			-11 598	-11 598
Summa totalresultat		-22 918	11 320	-11 598
Utgående eget kapital 2018-12-31	3 500	146 175	18 849	168 524
Ändamålsbestämt av givaren		8 999	-8 999	0
Ändamålsbestämt av årsstämman		-8 656	8 656	0
Utnyttjande		-34 434	34 434	0
Resultat från finansiella poster tillhörande ändamålsbestämda medel		7 467	-7 467	0
Årets resultat			-25 569	-25 569
Utgående eget kapital 2019-12-31	3 500	119 551	19 904	142 955

	2019	2018
Reumatikerfonden	113 209	139 833
Barnreumatikerfonden	637	637
Fond för Enskilda bidrag	1 821	1 821
R o L Stenbergs fond	1 775	1 775
Fonden för SLE forskning	1 408	1 408
Brita Anderssons fond	559	559
Artros forskningsfond	142	142
Summa ändamålsbestämda medel	119 551	146 175

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3) och FRII:s styrande riktlinjer för årsredovisning.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som Reumatikerförbundet erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter värderas, om inget annat anges nedan, till verkligt värde av det som erhållits eller kommer att erhållas. Nedan beskrivs, för respektive intäktspost, när intäktsredovisning sker.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemsskap i Reumatikerförbundet. Medlemsavgifter intäktsförs vid inbetalning från medlem och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförts redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som Reumatikerförbundet avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar. Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde. I de fall Reumatikerförbundet lämnat en ersättning för att erhålla gåvan minskas gåvans värde med ersättningen.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfyllts. Bidrag som erhålls för att täcka vissa kostnader (t ex för administrationen) redovisas samma räkenskapsår som den kostnad som bidraget är avsett att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värde av den tillgång som Reumatikerförbundet fått eller kommer att få

Nettoomsättning

Intäkter vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas som intäkt linjärt över prenumerationstiden.

Övriga intäkter

Övriga intäkter redovisas normalt vid erhållandet av intäkten. Gäller intäkten hyror redovisas intäkten

linjärt över hyrestiden.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner: ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader. Reumatikerförbundet har kostnader, s k samkostnader som är gemensamma för ändamåls-, insamlings- och administrationsfunktionerna. Det kan vara IT, telefonväxel, lokalhyror etc. Vilka skall fördelas på respektive funktion.

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader är sådana kostnader som kan hänföras till Reumatikerförbundets uppdrag enligt stadgarna. Detta kan vara projekthantering och projektstyrning, hantering av ansökningshandlingar, uppföljning, rapporter och revision. Dessutom ingår kostnader för opinionsbildande verksamhet samt samkostnader.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader skall återspegla de kostnader som organisationen haft för att samla in medel från olika givare. Kostnaderna kan bestå av reklam, annonser, informationsmaterial, insamlingsmaterial samt personalkostnader. I insamlingskostnader ingår även samkostnader.

Administrationskostnader

Administrationskostnader består t ex av kostnader för styrelsemöten, revision av organisationen etc. I administrationskostnader ingår även samkostnader.

Leasing

Alla förbundets leasingavtal redovisas som operationella, d v s leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificeras som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges

Företaget redovisar internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar enligt aktiveringsmodellen. Det innebär att samtliga utgifter som avser framtagandet av en internt upparbetad immateriell anläggningstillgång aktiveras och skrivs av under tillgångens beräknade nyttjandeperiod, under förutsättningarna att kriterierna i BFNAR 2012:1 är uppfyllda.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar. Bidrag som hänför sig till en anskaffning av en anläggningstillgång har minskat anskaffningsvärdet.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas: 20

Materiella anläggningstillgångar

Nedlagda utgifter på annans fastighet	20%
Inventarier, verktyg och installationer	20%

Finansiella instrument

Vid anskaffningstidpunkten värderas finansiella tillgångar till anskaffningsvärde med tillägg för direkta transaktionsutgifter. Efter det första redovisningstillfället värderas kortfristiga placeringar enligt lägsta värdets princip, dvs till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärdet. Instrumentet redovisas i balansräkningen när bolaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och bolaget har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelse har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar/kortfristiga fordringar

Kundfordringar och kortfristiga fordringar värderas individuellt och redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Ändamålsbestämda medel

I posten ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel.

Skuld för beslutade ej utbetalda bidrag

I de fall Reumatikerförbundet fattat beslut om utbetalning av forskningsbidrag/anslag/töd och meddelat mottagaren men inte verkställt utbetalningen redovisas detta belopp som en kortfristig skuld.

Not Eventualförpliktelser

Reumatikerförbundet tecknar kreditförsäkringsbolaget pensionsgaranti PRI och är därmed automatiskt delägare. Att vara delägare i PRI kan kvalificera till återbäring. Varje delägare är dock skyldig att bidra med eventuella skadekostnader om PRI:s medel skulle förbrukas. Ansvarigheten är begränsad till 2 % av pensionsskulden.

Not Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Styreslen följer löpande händelserna i omvärlden och samhället med avseende på spridningen av coronaviruset (covid-19) och hur det påverkar marknadsvärdet för finansiella tillgångar mot bakgrund av svängningarna på världens börser. I nuläget kan styrelsen inte bedöma vilken påverkan det får för förbundets verksamhet 2020

Not 2 Erhållna gåvor

Insamlade medel

	2019	2018
Gåvor redovisade i resultaträkningen		
Allmänheten inkl postkodlotteriet	18 311	20 363
Stiftelser och fonder	851	4 863
Summa	19 162	25 226

Reumatikerförbundet	15 (20)
Org.nr 802002-7838	

Not 3 Erhållna bidrag

	2019	2018
Bidrag och offentliga bidrag redovisade i resultaträkningen		
Företag	164	270
Organisation och stiftelser	811	970
Offentliga bidrag - Stat	11 203	11 387
Summa	12 178	12 627

Not 4 Anställda och personalkostnader

	2019	2018
Medelantalet anställda		
Kvinnor	26	24
Män	4	6
	30	30
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	2 345	2 465
Övriga anställda	14 404	12 825
	16 749	15 290
Sociala kostnader		
Pensionskostnader exkl löneskatt	1 412	2 679
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	5 470	5 083
	6 882	7 762
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	23 631	23 052
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	64 %	55 %
Andel män i styrelsen	36 %	45 %

Not 5 Leasingavtal

Reumatikerförbundet leasar framför allt kontorslokaler och kontorsutrustning. Kostnadsföra leasingkostnader uppgår till 3 188 361 kr. Avtal om lokalhyra sträcker sig till 2022-02-31 med möjlighet till förlängning 3 år i taget.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2019	2018
Inom ett år	3 313	2 562
Senare än ett år men inom fem år	6 805	10 248
	10 118	12 810

Not 6 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2019	2018
Erhållna utdelningar	452	546
Resultat vid avyttringar	1 192	7 051
	1 644	7 597

Not 7 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2019	2018
Utdelningar	1 229	2 378
Resultat vid försäljningar	6 460	2 548
	7 689	4 926

Not 8 Inventarier, verktyg och installationer

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	14 960	14 847
Inköp	32	113
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	14 992	14 960
Netto anskaffningsvärde	14 992	14 960
Ingående avskrivningar	-14 026	-13 655
Årets avskrivningar	-377	-371
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 403	-14 026
Utgående redovisat värde	588	934

Not 9 Andelar i koncernföretag

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	3 704	3 704
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 704	3 704
Utgående redovisat värde	3 704	3 704

Not 10 Specifikation andelar i koncernföretag

Namn	Antal andelar	Bokfört värde		
Reuma Utveckling AB	30 000	3 704		
		3 704		
	Org.nr	Säte	Eget kapital	Resultat
Reuma Utveckling AB	556491-8638	Stockholm	4 687	-643

Not 11 Andelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag

	2019-12-31	2018-12-31
Ingående anskaffningsvärden	200	
Inköp	0	200
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	200	200
Utgående redovisat värde	200	200

Not 12 Aktier och andelar

Namn	Bokfört värde	Marknadsvärde
Agentia Sv Aktier, 57 927 st	5 682	18 696
	5 682	18 696

Not 13 Värdepappersinnehav

Innehav (tkr)	Ansk. värde	Ansk. v. (föreg. år)	Bokfört värde	Bokf. v. (föreg. år)	Markn. v. bokslutsdag	Markn. v. (föreg. år)
Långfristiga värdepappersinnehav						
Fonder						
Brummery multi strategi	25 000	(25 000)	25 000	(25 000)	29 906	(28 987)
Cliens företagsobligationer A	20 206	(20 084)	20 206	(20 084)	20 488	(19 940)
Robur Sverigefond Mega	4 063	(5 744)	4 063	(5 744)	10 214	(11 451)
Swebank Humanfond	1 148	(1 148)	1 148	(1 148)	2 469	(1 889)
SEB Etisk Global Indexfond	15 603	(15 569)	15 603	(15 569)	25 840	(19 567)
Nordea Företagsobligation Robur penningmarknadsfond Mega		(13 353)		(13 353)		(12 354)
		(15 803)		(15 803)		(15 039)
	66 020	(96 700)	66 020	(96 700)	88 917	(109 228)
Summa innehav	66 020	(96 700)	66 020	(96 700)	88 917	(109 228)

	2019-12-31	2018-12-31
Förändring av långfristiga värdepappersinnehav		
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	102 382	102 069
Investeringar under året	636	21 487
Försäljningar/avyttringar	-31 317	-21 174
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	71 701	102 382
Utgående bokfört värde	71 701	102 382

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2019-12-31	2018-12-31
Förutbetalda hyror	1 714	1 058
Förutbetalda resor	0	10
Upplupna intäkter	3 911	58
	5 625	1 126

Not 15 Aktier och andelar, omsättningstillgångar

Namn	Antal	Anskaffn. värde	Bokfört värde	Marknads- värde
Aktier		55 638	55 638	68 821
Swedbank Robur Access Mix A	102,5649	25	25	31
		55 663	55 663	68 852

Not 16 Reumatikerförbundets aktiva fonder:

Reumatikerfonden	Ändamål: Främja reumatologisk forskning kring andra sjukdomar i röresleorganen.
Barnreumatikerfonden	Framställning och distribution av upplysningsmaterial rörande reumatism hos barn och ungdomar. Centralt anordnande läger, kurser och konferenser. Stipendier rörande utbildning/fortbildning i JCA.
Fond för enskilda bidrag:	Bidrag till medlemmar för rehabiliteringsresor till varmare klimat.
Stenbergs fond:	30% reumatologisk forskning, 40% reumatikers utlandsvård, 10% information och utbildning, 10% till styrelsens förfogande för andra ändamål samt 10% till fondkapital.
Fonden för SLE-forskning:	SLE-forskning
Brita Anderssons fond:	Till förmån för reumatiker bosatta i Helsingborg
Artros forskningsfond:	Artros forskning.

Not 17 Långfristiga skulder

	2019-12-31	2018-12-31
Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än 5 år efter balansdagen	-3 817	-3 776
	-3 817	-3 776

Not 18 Checkräkningskredit

	2019-12-31	2018-12-31
Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	1 500	1 500
Utnyttjad kredit uppgår till	0	0

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2019-12-31	2018-12-31
Upplupna semesterlöner	-722	-522
Upplupna soc avg, sem.löner	-359	-261
Övr interimsskulder	-315	19
Förutbet medl avg nästa år	-6 322	-6 864
	-7 718	-7 628

Stockholm den 1 april 2020

Lotta Håkansson
Ordförande

Hans Håkansson

Elin Hoffner

Suzanne Ahlkvist

Pia Lennberg

Gunilla Göran

Ritva Elg

Mats Griph

Christina Dahlström

Lars Cöster

Tommy Olsson

Revisorspåteckning

Vår revisionsberättelse har lämnats den 1 april 2020

Margaretha Morén
Auktoriserad revisor

Roine Hangvar
Förtroendevald revisor

Gerd Mahl - Nilsson
Förtroendevald revisor

Johan Allenbäck-Degerheim
Förtroendevald revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till Förbundsstämman i Reumatikerförbundet
Org.nr. 802002-7838

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Reumatikerförbundet för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten "Den auktoriserade revisorns ansvar" samt "Den förtroendevalde revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den förtroendevalde revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Reumatikerförbundet för år 2019.

Vi tillstyrker att föreningsstämman disponerar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorers ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som ansvarar för förvaltningen.

Revisorers ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 6 maj 2020

Margaretha Morén
Auktoriserad revisor

Roine Hangvar
Förtroendevald revisor

Gerd Mahl-Nilsson
Förtroendevald revisor

Johan Allenbäck-Degerheim
Förtroendevald revisor

